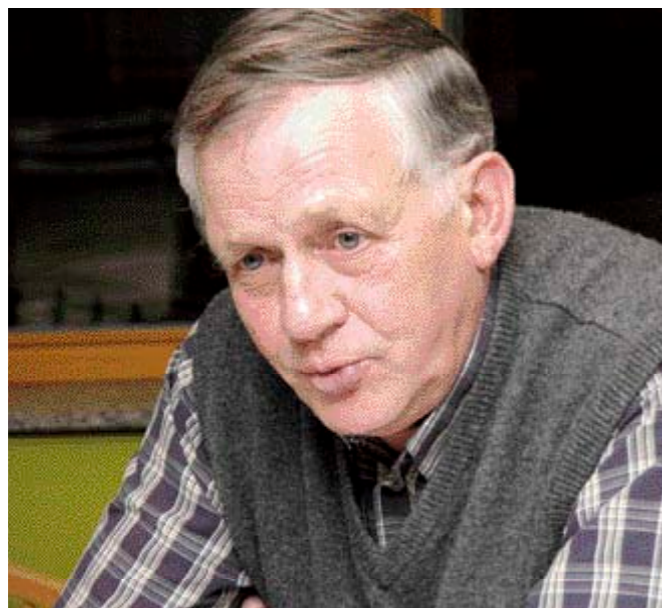

Revisie fokdoel

Show en economie in het witblauwras met elkaar verzoenen

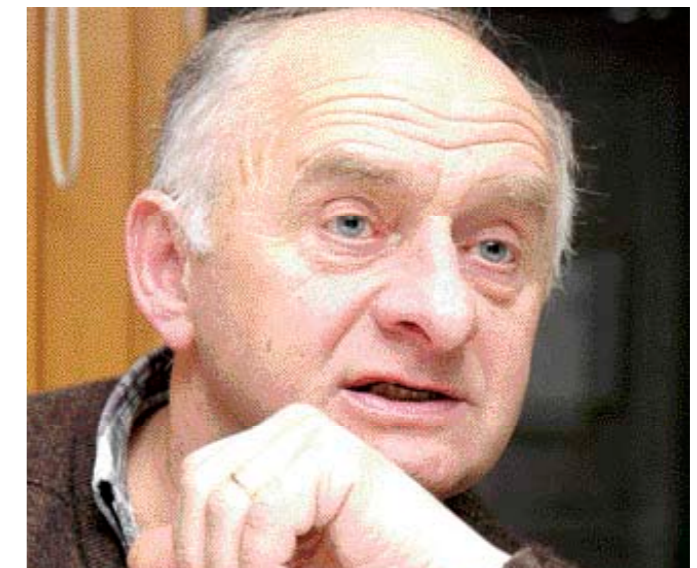
Het showgebeuren dichterbij de economische realiteit brengen. Het denkproces rond die doelstelling is aan de gang binnen het Belgisch-witblauwstamboek. Hoe ver staat het ermee? Is er al een neerslag in een actieplan?

Iedereen weet: in het Belgisch-witblauwras sluit het keuringscircuit al jarenlang veel te weinig aan bij de economische realiteit. Vooral op de onderdelen hoogtemaat, gewicht en beenwerk is er nogal wat kritiek van de niet-showfokkers. Die onderdelen laten te wensen over. In eenzelfde adem wordt de laatste paar jaren ook de hoge inteeltgraad in het ras genoemd die leidt tot een mindere vruchtbaarheid en ziekteverstand van de dieren. De fokkers die zetelen in het rasstamboek te Ciney denken daarom nu na over de wijze waarop het witblauwe showtype en het economische productietype naar elkaar toe kunnen groeien. Maar er is nog niets definitief beslist, zo blijkt uit het gesprek dat *VeeteeltVlees* had met stamboekvoorzitter Jean-Paul Jaspert uit het Waalse Beauraing en de Vlaamse vicevoorzitter Harry Peeters uit Heindonk.

Harry Peeters:

'De uitkristallisatie in een concreet actieplan moet nog gebeuren'

Jean-Paul Jaspert:

'De hoogtemaatnorm met één centimeter verhogen betekent een winst van 20 kilogram'

In welke richting denkt het stamboek de selectiedoelstellingen in het ras aan te passen?

Jean-Paul Jaspert (JJ): 'Op hoofdlijnen ligt de richting eenduidig vast, de concrete invulling is nog onderwerp van discussie. In grote lijnen moeten beenwerk, vruchtbaarheid, ziekteverstand, vitaliteit en drinkvermogen verbeterd worden. De bespiegeling moet absoluut behouden blijven. Verder moeten we in het ras meer aandacht hebben voor de gestalte, de lengte, de breedte van de borst en de rug, het karakter en de groeisnelheid.'

Harry Peeters (HP): 'Zoals aangegeven, de uitkristallisatie ervan in een actieplan moet nog gebeuren. Sommige maatregelen die uiterst gevoelig liggen bij de fokkers zoals de hoogtemaatnorm, willen we ook nog eerst voorleggen aan de algemene ledenvergadering begin juni.'

Er circuleren in het veld al geruchten dat de hoogtemaatnorm op volwassen leeftijd voor eerstecategoriédieren met één centimeter wordt verhoogd vanaf 2010?

HP: 'Er zijn twee denkpistes. De eerste denkpiste is om de hoogtemaat voor eerstecategoriéstieren vanaf 2010 met één centimeter te verhogen vanaf de leeftijd van 24 maanden, voor vrouwelijke dieren vanaf de leeftijd van 60 maanden. De tweede denkpiste is om de toelatingsnorm die vier centimeter lager is dan de

norm voor eerste categorie, met twee centimeter te verhogen. In dat geval laten we de rasstandaard als het ware toegroeien naar de norm van eerste categorie.'

JP: 'De hoogtemaatnorm met één centimeter verhogen betekent volgens berekeningen een gemiddelde winst van 20 kilogram. Als we het eerste voorstel toepassen op de keuringen van afgelopen jaar zou dit bijvoorbeeld op de provinciale keuring van Namen de uitsluiting van zo'n 20 procent stieren betekend hebben. Op de provinciale keuring van Luxemburg zou zelfs 32 procent stieren zijn uitgesloten. Dat is niet niks. In het andere geval, de verhoging van de toelatingsnorm met twee centimeter, zou gemiddeld 15 procent van de stieren uitgesloten geweest zijn. We mogen niet over één nacht ijs gaan. De beslissing is te gewichtig.'

Waarom wordt er in de voorstellen gewerkt vanaf de leeftijd van 24 maanden voor stieren enerzijds en een leeftijd vanaf 60 maanden voor vrouwelijke dieren anderzijds? Afmesters wensen vooral een snellere groei in hun jonge afmeststieren tot 24 maanden waarvan de bestemming de grootdistributie is. De keurslagers die voornamelijk vlees van vrouwelijk afgemeste dieren afnemen, willen geen zwaardere karkassen. Ze krijgen het niet meer verzet.

JP: 'Zowel bij de stieren als bij het vrouwelijk vee gaat het gewicht erop achteruit. Dat is een realiteit. We moeten opnieuw een hoger gewicht nastreven, maar met behoud van onze kwaliteit. Het is bovendien onjuist te stellen dat de lokale handel geen zwaardere karkassen van koeien wenst: de slagers zijn immers geëvolueerd van aankopers van karkasvlees naar aankopers van vacuüm voorverpakte vleesstukken. We moeten ook rekening houden met de Europese realiteit. Europa is niet-zelfvoorzienend qua rundvleesproductie en moet daarom invoeren. Nog meer invoer betekent druk op onze prijzen.'

HP: 'We hebben geflirt met het idee om de toelatingsnorm voor stieren te verhogen met twee centimeter vanaf 18 maanden. Dat kan nog altijd, de discussie is open. Maar als we de norm verhogen vanaf 10 maanden ouderdom bestaat er het gevaar dat de dieren opnieuw "overgeprepareerd" naar de keuring worden gebracht. Dat willen we te allen tijde vermijden.'

Waarom niet vertegenwoordigers van de andere sectoren uit de vleesketen betrekken in dit toch uiterst belangrijke beslissingsproces voor het ras, zoals de veehandel, de afmesters, de vleesversnijdingsindustrie en de vleesdistributie?

JP: 'Dat is inderdaad een punt om over na te denken. Terzijde, in de nieuwe commissie die de fokwaardeschatting gaat begeleiden hebben we, naast fokkers, vertegenwoordigers van alle ki-stations opgenomen alsook niet-fokkers. Het is een kwestie van ook op dat vlak nauwer aansluiten bij de brede, dagdagelijkse praktijk.'

Beperking van de inteeltgraad en zoogkwaliteiten, de melkproductie, van de koeien zijn in de nieuwe selectie-objectieven niet opgenomen?

JP: 'De problemen rond vruchtbaarheid, vitaliteit en sterfte zijn in vele gevallen het gevolg van inteelt. Door op deze kenmerken te focussen werken we automatisch aan een oplossing voor de hoge inteeltgraad. De melkproductie? Daarvoor is het mijn inziens te laat sinds de opsplitsing van het ras in 1972 in twee oriëntaties, de vleesproductie-oriëntatie en de dubbeldoeloriëntatie. Maar we promoten wel de stamboekregistratie van kalve-

Laatste nieuws hoogtemaatnormen

De raad van beheer van het Belgisch-witblauwstamboek besliste inmiddels om het volgende voorstel aan de algemene vergadering van fokkers voor te leggen:

- een verhoging van de schofthoogtenorm voor stieren van eerste categorie met één centimeter vanaf 2010 en dit vanaf de leeftijd van 24 maanden;
- een progressieve verhoging vanaf 2009 van de toelatingsnorm voor stieren met één centimeter voor de leeftijdscategorie 15 tot 17 maanden en plus 2 centimeter vanaf 18 maanden.

De hoogtemaatnormen voor vrouwelijke dieren blijven voorlopig ongewijzigd.

ren uit de kruising van het vleestype met het dubbeldoeltype mh/mh. Op die manier kunnen veehouders de melkproductie verhogen zonder origine te verliezen en vergroten we de genetische basis van het ras. Zo slaan we twee vliegen in één klap.'

Met het oog op een grotere genetische spreiding gaan jullie aan de ki-centra voorstellen om het aantal zonen van een stier te beperken tot maximaal twee. Men loopt zo toch het gevaar 'de betere' zoon te missen? Anderzijds, in een ras waar vijftig procent van de dieren door ki wordt bevrucht, is een stringent pwf-programma gekoppeld aan een betrouwbare fokwaardeschatting toch wel nuttiger of niet? Bovendien beschikken de veeverbeteringsorganisaties over stieradviesprogramma's om inteelt tegen te gaan.

JP: 'Je hebt op de eerste vraag een punt. Maar er is nog niets beslist. Een antwoord op de tweede vraag: het stamboek heeft recent alle ki-stations aangespoord om hun ki-stieren veralgemeend te testen. Dat gaat de goede richting uit.'

In Vlaanderen loopt sinds twee jaar een onderzoek naar natuurlijk afkalven bij witblauwen. Hoe gaat het stamboek hiermee om?

HP: 'We volgen het project van nabij op. Dirk Lips is het onderzoek al komen toelichten bij de raad van bestuur. We blijven in contact.'

JP: 'Ik sluit naar de toekomst toe een koerswijziging in de selectiedoelstellingen niet uit, al moet je bedenken dat het toepassen van de keizersnede hier een groot gemak is voor de veehouder, zeker op de grotere bedrijven. Ook in Nieuw-Zeeland kalven de meeste witblauwen natuurlijk af, gelijkgestelde dikbillen wel te verstaan. Daar zit dus eveneens nog een genetisch potentieel.'

Het genomonderzoek krijgt in vrijwel alle vlees- en melkrassen prioriteit. Wat gebeurt er in het witblauwras?

JP: 'Wij zijn in het ras op het summum van productie en kwaliteit. Moeten we nog meer? Ik geloof het niet. Wij focussen ons daarom op die genen die aanleiding geven tot defecten zoals CMD-1 en CMD-2. De wetenschappers aan de universiteit van Luik zijn trouwens dicht bij de ontdekking van het gen dat aanleiding geeft tot het fenomeen van superbevelede dwergkalveren. Maar hierover later meer, het is nu nog te vroeg om daar uitspraken over te doen.'

Guy Nantier